

Legenda- és valóságtörések

2011 január 25. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

*„Mert ajándékozáék asszonyok Balázst,
Mert Balázsnak adák jó Gímes várát.”*
Valkai András

Endre király adományozta 1226-ban a Nyitra közelében épült ghymes-i várat a Hont-Pázmány nemzetségből származó Ivánka fia, Ivánkának. Az ő fia, András volt „*Ghymes dicsőségének alapvetője*”. A családból ketten, András és Tamás 1241-ben jelen voltak a tatárok elleni ütközetben Sajónál, „hol a futó királynak megfáradt lova helyett András saját lovát engedé át, maga testvérével, Tamással gyalog maradván, emez csak ugyan e harcban el is esett; András megmenekült – írja Nagy Iván Magyarország családjait bemutató munkájában. – A tatárok elmenetele után IV. Béla király András segítségét megjutalmazá. Jutalmul a király a még Nyitra várához tartozó harmadik Ghymes földjét is odaadományozta neki s így az egész itteni földterület a Hont-Pázmányok kezébe került. Innen kezdve az Anjouk koráig Ghymes várának és a hozzá tartozó uradalomnak békés tulajdonában találjuk András comest és utódait, a Forgách grófokseit.”

Az Anjouk alatt megváltozik a kép. Gímes vára mint királyi vár kezd szerepelni. Ezt a változást a Forgáchok hatalmsége okozta. „Az Árpádok buzgó támogatói nem tudtak megbarátkozni az idegen származású királlyal, s a hős András egyik unokája, István fia Pethő, Csák Máté hívei közé szegődött. Fennmaradt egy 1317-ből származó oklevél, amelyben kitűnik, hogy Pethő Bajmócz ostrománál Róbert Károly ellen küzdött. A ghymes-i vár elvétele a Forgáchoktól tehát az 1317–1322. évek közé esik” – olvasható a Borovszky Gyula szerkesztette, Nyitra vármegyét bemutató monográfiában. Nagy Lajos ugyan foglalkozott a vár visszaadásának gondolatával, de úgy látszik, mégsem bízott a Forgáchokban. De a király halála után az egyik Forgáchnak alkalmá nyílt segítségért csálhatatlan bizonyoságot tenni.

Miklós fia, Balázs, ki Mária királyné f?pohárnoka volt, vállalkozott arra, hogy megölje II. (Kis) Károly királyt. 1386. február 7-én a királyi palotában titkos tanácskozás ürügyével Mária és Erzsébet anyakirályné magukhoz hívták Kis Károlyt. Miközben ? a neki átnyújtott levelet olvasta, Garay nádor intésére Forgách Balázs a ruhája alá rejtett csákánnyal halálos ütések mérte Károly fejére. A királynék – a f?nmaradt történeti énektörödékek szerint – így buzdították Balázst: „Vágd csak, fiam, vágd Forgách! / Tied leszen Gimes és Gács.” Mária királyné ezt a rendkívüli szolgálatot 1386-ban azzal hálálta meg, hogy Ghymes várát s a hozzá tartozó Esztergom, Bars meg Nyitra vármegyei birtokokat visszaadta a Forgáchoknak. „Azonban hamarosan Balázst is utoléré a bosszú, s mikor a királynékkal Dalmátia felé utazván, az ellenpárt f?nöke Horváth János bán s társai által Diakovárnál megtámadtattak, Forgách Balázsnak is feje vétetett.”

A várat is, de a faluban lév?, elhagyott Forgách-kastélyt is láttam és fényképeztem húsz–harminc évvel ezel?tt. A kastély valószínűleg mára éppoly romos, mint a fönti vár. Persze a kett? azért sok mindenben különbözik. Például onnan fönr?l messzire, nagyon messzire lehet ellátni.

Móser Zoltán, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló
